

Diskriminerings
ombudsmannen

Högskolans ansvar för aktiva åtgärder i förhållande till studenter och sökande

Högskolor och universitet ska arbeta för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter inom sin verksamhet.

Arbetet beskrivs i diskrimineringslagen och kallas för aktiva åtgärder. I arbetet ingår till exempel att förebygga sexuella trakasserier och att underlätta för studenter att kombinera studier med föräldraskap.

I det här informationsbladet beskriver vi de regler som gäller högskolor och universitet i egenskap av utbildningsanordnare och som bedriver utbildning enligt högskolelagen.

Högskolor ska bedriva ett aktivt arbete för att identifiera och undanröja risker för diskriminering och andra hinder för lika rättigheter och möjligheter. Arbetet handlar om att förebygga att studenter och sökande diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter.

Bestämmelserna i korthet

Arbetet ska omfatta alla diskrimineringsgrunder och ske fortlöpande i fyra steg inom fem områden. Det innebär att arbetet ska vara ständigt pågående och åtgärderna ska planeras och genomföras så snart som möjligt.

Fortlöpande arbete i fyra steg

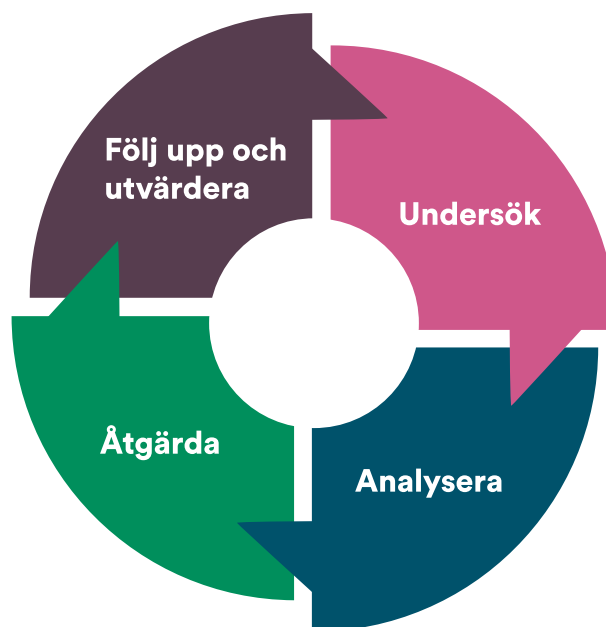
Steg 1: **Undersök** om det finns risker för diskriminering – inklusive trakasserier och sexuella trakasserier – eller repressalier (bestraffning) eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter.

Det är viktigt att undersökningen ger ett användbart underlag för resten av arbetet.

Steg 2: **Analysera** orsakerna till de risker och hinder som upptäckts.

Steg 3: **Åtgärda** – genomför åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter, utifrån vad som framkommit i undersökningen och analysen.

Steg 4: **Följ upp och utvärdera** alla delar av arbetet, inte bara åtgärderna. De erfarenheter som arbetet har gett ska kunna användas i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Bedriv arbetet inom fem områden

Antagning och rekrytering. Undersök, och om det behövs, genomför åtgärder så att utbildningarna lockar sökande oavsett diskrimineringsgrund.

Undervisningsformer och organisering av utbildningen. Undersök om det finns någon risk för att undervisningens form och organisering kan ha en negativ inverkan på någon grupp studenter och om det i så fall finns ett samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

Examinationer och bedömningar. Säkerställ att kursplaner och andra regler för bedömningar inte riskerar att försämra möjligheterna för någon grupp oavsett diskrimineringsgrund.

Studiemiljö. Undersök både den fysiska och den psykosociala miljön. Undersök även risker för trakasserier och sexuella trakasserier.

Studier och föräldraskap. Undersök hur undervisningen organiseras, när den förläggs, om vissa moment kan utföras på distans eller om det finns särskilda behov när det gäller lokalerna för att underlätta för studenter att kombinera studier med föräldraskap

Diskrimineringsgrunder

De diskrimineringsgrunder som skyddas av lagen är

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier

Högskolan ska ha riktlinjer och rutiner i verksamheten för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier av studenter. Högskolan ska också följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns.

Undersökningen och analysen ska visa vilka åtgärder mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier som behövs på högskolan. Riktlinjer och rutiner ska dock alltid finnas, oavsett vad som framkommit i undersökningen och analysen.

I sin roll som arbetsgivare ska högskolan även ha riktlinjer och rutiner som omfattar repressalier. Läs mer om högskolans arbete med aktiva åtgärder i rollen som arbetsgivare i informationsbladet [Arbetsgivarens aktiva åtgärder](#) eller på DO:s webbplats:

www.do.se/framja-och-atgarda/arbetsgivarens-ansvar

Samverka med studenter och anställda

Alla delar av högskolans arbete med aktiva åtgärder ska ske i samverkan med studenter och anställda i verksamheten. Samverkan får utformas utifrån varje enskild utbildningsverksamhet och högskolan får avgöra vilka anställda som berörs av skyldigheten att samverka. Det är högskolan som ansvarar för att samverkan sker.

Arbetet ska dokumenteras

Högskolan ska löpande dokumentera alla delar av arbetet med aktiva åtgärder. De fyra stegen, vilka riktlinjer och rutiner som finns eller som planeras att göra, uppföljning och utvärdering av dessa dokument samt samverkan med studenter och anställda.

Varför ska vi genomföra aktiva åtgärder?

Aktiva åtgärder syftar, precis som förbuden mot diskriminering, till att förebygga och motverka diskriminering. Diskrimineringsförbuden är avsedda att motverka konkreta diskriminerande handlingar i individuella fall. Högskolans aktiva åtgärder ska förebygga att studenter och sökande diskrimineras - eller på annat sätt får begränsade möjligheter - på högskolan på en generell och strukturell nivå.

Arbetet med aktiva åtgärder handlar alltså inte om att åtgärda problem som redan uppkommit i ett enskilt fall, utan om att förebygga att studenter och sökande diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter.

Vill du veta mer om arbetet med aktiva åtgärder?

Besök gärna vår e-utbildning för studenters rätt i högskolan för att fördjupa dig i arbetet med aktiva åtgärder. Den är ett stöd för de högskolor som vill utveckla arbetet för lika rättigheter och möjligheter för alla studenter. Utbildningen riktar sig till studenter och anställda inom högskolan som har kontakter med studenter.

e-utbildning.do.se/hogskolan